

инструментом удержання України в сфері російських інтересів через проросійські політичні сили, що повлечет дальнішу дестабілізацію громадсько-політичної обстановки в Україні. Это означає розповсюдження зони нестабільності во всій Центральній і Восточній Європі.

Ключевые слова: Минские соглашения, война в Донбассе, российская вооруженная агрессия.

Zelenko G. *The Impact of «Minsk Agreements» Implementation on the Socio-political Situation in East-Central Europe*

The following theses were presented by the author at the international scientific symposium on 18-21 July 2016 at the Warsaw University, which was dedicated to the 25th anniversary of the signing of Belavezha Accords. In this publication the author considers «Minsk agreements» as an example of false diagnosing of the political conflict in Donbas. The legalization of pro-Russian armed units through the elections, which are required by the Minsk Agreements, as a result it will become a tool of maintenance of Ukraine in the circle of Russian interests by pro-Russian political forces, which will further destabilize the socio-political situation in Ukraine. This means the spread of zone of instability across the Central and Eastern Europe.

Keywords: Minsk Agreements, war in Donbas, Russian armed aggression

УДК 32.02:01.8 (47)

Самер Абд Ельмонейм Резек Абууржейла

КЕМП-ДЕВІДСЬКІ УГОДИ ЯК ЗРАЗОК ПОЛІТИЧНОГО КОМПРОМІСУ

Проаналізовано Кемп-Девідські угоди як класичний приклад політичного компромісу між двома конфліктуючими сторонами за посередництва третьої сторони. Розкрито причини, особливості протікання і суспільно-політичні наслідки військового конфлікту між Ізраїлем і арабськими країнами. Показано значення Кемп-Девідських угод як вимушеного мирного договору, завдяки якому вдалося зупинити гостру фазу військового конфлікту на Близькому Сході.

Ключові слова: політична ситуація, політичний компроміс, військовий конфлікт, мирний договір, переговори, мирне співіснування.

Існує багато різних теорій з детальним аналізом і критикою Кемп-Девідських угод, згідно яких за американським посередництвом 26 березня 1979 року Єгипет з Ізраїлем погодились зупинити війну та встановити мир між двома сторонами. Попередня угода в Кемп-Девіді була підписана 17 вересня 1978 року між президентом Єгипту Анваром Садатом та прем'єр-міністром Ізраїлю Менахемом Бегіном після 12 днів переговорів у резиденції Президента США Кемп-Девіді (штат Меріленд). Переговори та підписання угоди проводилися під патронатом Президента США Джеймса Картера. Зазначені угоди змінили політику багатьох арабських країн відносно Єгипту, оскільки було встановлено, що їх підписання А. Садатом відбулося без урахування неправомірних дій з боку ізраїльської сторони. Однак, саме в результаті підписання цих угод Ізраїль був змушений визнати палестинський народ та повернути Єгипту Синайський півострів. Своєю чергою, Єгипет забезпечив собі членство в Лізі арабських держав з 1979 по 1989 рік. Лідерам двох країн у 1978 році спільно було присуджено Нобелівську премію миру «за енергійні зусилля щодо досягнення миру на Близькому Сході».

Початок єгипетсько-ізраїльського конфлікту відбувся внаслідок проголошення 14 травня 1948 р. держави Ізраїль на частині арабських земель Палестини її першим прем'єр-міністром Давидом Бен-Гуріоном. Сполучені Штати Америки швидко визнали Ізраїль як окрему країну, а слідом за ними й Радянський Союз та багато інших країн. Створення держави Ізраїль в самому серці арабської нації стало передумовою до масштабного конфлікту, оскільки одразу були організовані та проведені в дію військові операції. Збройні

сили Палестини ввечері 14 травня напали на Ізраїль і захопили колонію «Адунжур» на міжнародній прикордонній лінії між Єгиптом та Палестиною [1]. Єгипетська армія залучила своїх бійців у кількості 5 тис. осіб, щоб навести порядок у прикордонних регіонах у секторі Газа. Результатом цієї війни стало підписання угоди про перемир'я між арабами та Ізраїлем, відомої як «Родос». У квітні 1949 року в представленому Сполученими Штатами Америки тексті угоди було зазначено про збереження єгипетського контролю над сектором Газа, а на Західному березі ріки Йордань територія мала бути взята під контроль Йорданією та Ізраїлем. Варто нагадати, що решта арабської землі, захопленої після проголошення держави Ізраїль, залишалася за ним. Війна від самого початку була приречена на поразку арабських армій, оскільки Єгипет програвав Ізраїлю у військовій могутності [2, с. 144].

З тих пір Єгипет і арабські держави, намагаються компенсувати втрачене у цій війні або, принаймні, попередити спроби Ізраїлю зайняти нові райони. Саме це і зміцнило союз арабських країн, зокрема, таких як Єгипет і Сирія. Останньою надією арабських країн була політична і військова підтримка з боку Радянського Союзу. Та насправді сталося те, що давно очікувалося. Ізраїль 5 червня 1967 року порушив перемир'я та пішов війною проти арабських держав. Ізраїль окупував частину Єгипту, а саме Синайський півострів, сирійські Голанські висоти і решту палестинської території протягом 6 днів. Таке прискорення воєнних дій було продемонстровано вперше в історії людства. Тяжке становище арабських держав – Єгипту, Сирії, Йорданії та Палестини – призвело до втрати їх військового та політичного авторитету, дозволивши таким чином подальше загарбання арабських територій ізраїльськими військами [3, с. 1087]. У ході цієї війни Абдель Насер зустрівся зі своїм народом та написав заяву, в якій просив звільнити його від займаної посади. Однак, вона була відхилена, після чого він звернувся до єгипетського керівництва з пропозицією почати побудову сильної єгипетської армії за допомогою військової підтримки Радянського Союзу, який надав військових експертів, обладнання та зброю не тільки Єгипту, а й Сирії.

Єгипетські лідери надавали свою підтримку анти-ізраїльським і палестинським організаціям, забезпечували їх коштами і зброєю, бажаючи таким чином повернути окуповані арабські території. Єгипетське керівництво в епоху правління Насера не шкодувало військової сили на відновлення єгипетських земель і конфронтації з Ізраїлем. Це стало очевидно після виснажливої війни при Висма, в яку був втягнений весь Єгипет уздовж кордонів на Синайському півострові. Після смерті Г. А. Насера у 1970 році його наступником став Анвар Садат, який мав на меті довести до кінця стратегію попередника.

Єгипетське керівництво було впевнене, що для повернення власних територій буде достатньо розпочати невелику війну на будь-якій території. На перший погляд це здавалося просто, але новий єгипетський президент А. Садат вважав, що просування мирного процесу на Близькому Сході дозволить краще вплинути на політичну ситуацію, оскільки питання про війну знаходиться в руках Радянського Союзу та Сполучених Штатів Америки. Він вважав, що протистояння між двома великими лідерами дозволить знайти вихід із ситуації між Ізраїлем та Єгиптом і спробував скористатися підтримкою Радянського Союзу на рівні експертів та запровадити спільні військові навчання на власній території, щоб спробувати побудувати сильну армію, здатну подолати будь-яку війну.

Садат, з одного боку, постійно вибудовував нові військові плани, а з іншого – спробував кілька разів зв'язатися з керівництвом США, оскільки був впевнений, що Сполучені Штати несерйозно віднеслися до вирішення питань на Близькому Сході. Зрештою він звернувся до радянських генералів та експертів у Єгипті з питанням про можливість розв'язання війни як засобу, що мав привернути увагу світової громадськості до проблем Близького Сходу. Насамперед для того, щоб чинити тиск на американців у питанні збереження миру між Єгиптом і арабськими країнами [4].

6 жовтня 1973 року єгипетські війська почали військову операцію, щоб повернути Синайський півострів, який вони втратили шість років тому. Частина сирійських військ прокотилася по Голанських висотах. Війна тривала 19 днів, але перетворилася на великий шок для Близького Сходу. Єгипетська армія була слабкою як у військовому, так і в

моральному відношеннях, але те, що Єгипет кинув виклик непереможній армії, саме по собі було знаковою подією. Згодом ізраїльська армія оточила єгипетські сили на Синаї й посилила свої позиції на переговорах, маючи на меті спонукати єгипетське керівництво на зняття облоги. Пізніше втрутилися і США, які намагалися дипломатичними зусиллями врегулювати суперечки між Єгиптом та Ізраїлем та відновити їх відносини, які були перервані з 1967 року. Перші кроки зроблені на політичній зустрічі між арабами та Ізраїлем у грудні 1973 року, яка проходила в Женеві у присутності міністрів закордонних справ Єгипту, Йорданії, Ізраїлю, Сирії та держсекретаря США Генрі Кіссінджера [5].

У 1974 році почалися переговори між Єгиптом й Ізраїлем з метою розв'язати проблему після першого зіткнення. На наступних зустрічах у Женеві в 1975 році підписано угоду про розподіл територій, що передбачала: вихід Ізраїлю з Синаю через Акабську затоку; встановлення ізоляційного сектору в евакуйованих областях під контролем ООН; передачу Єгипту області, яка була раніше буферною зоною; відсторонення Ізраїлю від нафтових родовищ в Абу-Рудейс–Рас Сидр. Вирішено відкрити Суецький канал для руху вантажних суден, здійснювати контроль яких будуть ізраїльські військові кораблі [6, с. 254].

Виходячи з вищезазначеного, можна сказати, що завдяки війні 1973 року вдалося домогтися деяких військових перемог на користь Єгипту та Сирії, але втручання США дозволило збільшити політичні й військові переваги на користь Ізраїлю. Жорстка дипломатія, яка здійснювалася на чолі з Генрі Кіссінджером для створення двосторонніх угод, забезпечила Ізраїлю частину півострова Синай і Голанські висоти. У той момент вдалося уникнути переговорів з найскладніших питань, у тому числі про долю палестинців, оскільки Сполучені Штати прагнули всеосяжного врегулювання, щоб покласти край арабо-ізраїльському конфлікту.

Після того, як Садат залишився на своїй посаді, відбулося завершення мирного врегулювання, що змусило Ізраїль відмовитися від єгипетської території за допомогою різноманітних ініціатив та політичних рішень. Варто також зазначити, що відбулися зміни і в ізраїльській політиці, коли у травні 1977 року прем'єр-міністром Ізраїлю став Менахем Бегін. Відбулися політичні зрушення на внутрішньому і міжнародному рівнях та підвищився рівень влади екстремістської партії Лікуд. Починаючи з 1978 року єгипетське керівництво охопило розчарування, особливо після того, як Бегін відмовився від усіх переговорів з арабами, що означало повторне зіткнення та розірвання попередніх угод.

Для того, щоб виконати всеосяжне врегулювання та зблизити арабський та ізраїльський народи, США вирішили провести спільну нараду, яка мала вирішити конфлікт у даному регіоні. Вона мала пройти в Женеві, а президент США Дж. Картер закликав Бегіна до зміни поглядів на ситуацію та початку скликання мирної конференції між конфліктуючими сторонами [7]. Садат висловив думку, що безпосередній діалог з Ізраїлем не принесе результатів. На міжнародній конференції в Женеві його відсторонили від переговорів і вони перетворилися на прямий діалог з Ізраїлем. Садат відкрив свій намір відвідати Ізраїль, але він був відхилений і надалі вже ніхто не реагував на його заяви. 9 листопада 1977 року Садат виступив перед єгиптянами і арабами на єгипетських Народних Зборах з промовою, в якій сказав: «Ізраїль буде здивований, коли почує, що я говорив перед вами про готовність йти до них у їхні власні будинки, в сам Кнесет задля переговорів». Це було метою Садата, оскільки прямий контакт між Єгиптом та Ізраїлем виправдовував його прагнення зламати психологічний бар'єр між євреями і арабами та поліпшити єгипетські економічні умови, особливо після війни [8].

За допомогою румунського президента Н. Чаушеску, який організував візит, Бегін офіційно запросив Садата відвідати Ізраїль, де його та єгипетське керівництво досить добре привітали, оскільки Ізраїль шукав будь-який спосіб, щоб припинити політичну та економічну ізоляцію з боку арабських країн. Садат прибув до Єрусалиму 19 листопада 1977 року для виступу в ізраїльському парламенті. Він висловив готовність провести всеосяжне мирне врегулювання з Ізраїлем, а ізраїльське керівництво вирішило, що візит змінив геополітичні реалії на Близькому Сході в цілому. Отже, таким чином було зроблено ще один крок на

шляху до миру між Ізраїлем та арабським світом, який встановлював новий порядок політичних відносин у регіоні.

Щодо єгипетського питання, Садат не зміг домовитися з Ізраїлем, виникли великі розбіжності між сторонами. Такий хід подій змусив єгипетський народ відчувати власну незначимість у даній ситуації в порівнянні з арабським світом, після чого він відмовився визнати існування Ізраїлю. Варто зазначити, що Садат вирушив до Єрусалима без будь-якої військової чи політичної підтримки, оскільки, навіть маючи досить сильну армію, Єгипет все одно не зміг би подолати Ізраїль. Він також не залучився підтримкою арабського світу, а Рада, в свою чергу, не прийняла його пропозицій. Цим вчасно скористався Ізраїль, який попередньо запланував не приймати оголошені умови та відсторонив Садата від переговорів.

Садат не отримав позитивних результатів від візиту в Єрусалим, а лише підвищив ізраїльську войовничість. Він відвідав багато конференцій і зустрічей, щоб відновити діалог та заклав початок багатьох проектів для врегулювання відносин між Ізраїлем і Єгиптом. В основному це стосувалося підготовчої конференції в Каїрі в грудні 1977 року, на яку Садат спробував запросити Сирію, Йорданію і Організацію звільнення Палестини. Однак, ці країни відхилили запрошення та ініціативу мирного врегулювання відносин з Ізраїлем з власних міркувань. Садату не залишалося нічого іншого, як представляти лише себе на Каїрській конференції. Для того, щоб приховати таємні переговори, які відбулися між двома сторонами на рівні міністрів під егідою США, Сполучені Штати продовжували підтримувати всі конференції і засідання, що передували конференції в Кемп-Девіді.

Ігнорування арабами Садата дало йому можливість грати так, як йому заманеться. Він став першим і останнім, хто самостійно намагався залагодити конфлікт. Єгипетський лідер знав заздалегідь, що арабські країни не будуть присутніми на засіданні консультативної мирної конференції, оскільки вони відмовилися відвідати Єрусалим від самого початку. Він вирішив взяти на себе відповідальність за арабські держави і виправдати сепаратний мирний договір з Ізраїлем. Однак, останній мав дещо іншу мету, яка вимагала врегулювання конфлікту з Єгиптом, що стало однією з умов для завершення переговорів [9]. Садат дійшов остаточного рішення, що ці переговори дуже слабкі та не мають ніякої сили, щоб змусити Ізраїль відмовитися від власної войовничої позиції. Садат відмовився від допомоги Радянського Союзу, хоча він був найбільшим конкурентом США. Також він більше не погоджував нічого з арабськими країнами на переговорах, оскільки підтримки з їхнього боку не було. Такі дії дозволили президенту Ізраїлю силою нав'язувати свої умови в будь-якому проекті з урегулювання, що відповідно засвідчило низький авторитет президента Єгипту.

Стратегічною необхідністю, на думку Дж. Картера, був повний контроль над регіоном Перської затоки, що мало сприяти всім іншим інтересам США, а також дозволити позбутися арабських визвольних рухів. Оскільки радянський вплив у цьому районі більше не мав значних переваг, а переговори Садата не мали ваги, було вирішено організувати необхідні міжнародні та регіональні умови в регіоні. Картер запросив Садата і Бегіна провести свої засідання у Вашингтоні і спробувати досягти угоди між двома сторонами. Для цього Картер надіслав дружнє рукописне запрошення Садату і Бегіну в серпні 1978 року, згідно якого їх було запрошено на конференцію в Кемп-Девід, що тривала тринадцять днів у форматі конфіденційного засідання, визначеного в резолюції 242 Ради національної безпеки для здійснення переговорів задля забезпечення всіх умов та принципів [10].

Ці переговори пройшли досить складно, особливо враховуючи ізраїльський екстремізм, який його керівництво свідомо використовувало, беручи до уваги той факт, що Садат не міг скасувати попередні договори з Ізраїлем. Однак, його керівництво не використало весь свій стиль шантажу до кінця, тому що Ізраїль втратив більшість арабських і ісламських країн, а Радянський Союз в ході переговорів з ізраїльською стороною не зміг отримати бажане. Проте, відмова Ізраїлю розв'язати палестинську проблему в ході мирних переговорів, підвищення градусу непримиренності змусили Садата залишити зустріч. Коли Президенту США стало відомо про те, що не відбулося жодного рішення на зустрічі, Картер пригрозив, що єгипетсько-американські відносини скоротяться у повному обсязі в разі

припинення переговорів. Одразу після цього Садат прибув до Єгипту та заявив, що він погоджується продовжити і завершити те, що було розпочато для досягнення угод [11].

Після цього делегацією США було складено сумарно всі ізраїльські позиції, а сам проект був обмежений єдиним рішенням між Єгиптом та Ізраїлем. Згідно останнього, за Ізраїлем зберігався суверенітет над Західним берегом ріки Йордань та Єрусалимом, а бездіяльність сирійської влади відносно Голанських висот змусила міністра закордонних справ Єгипту відмовитися від проекту і віддати його в повне розпорядження Садата. В результаті Єгипет зробив досить великі поступки, а переговори у Кемп-Девіді між двома сторонами не стали юридичними угодами, враховуючи зміст та час, оскільки вони були підписані в Білому домі. Фактично було підписано дві угоди.

Перша угода: Про рамки мирного договору для досягнення миру на основі резолюцій 242 і 338 Ради Безпеки ООН та систему закріплення принципу самоврядування на Західному березі й у секторі Газа, а також платіжні механізми під час перехідного періоду. Що стосується єгипетської та ізраїльської сторін у тексті угоди зафіксовано наступне:

1. Єгипет і Ізраїль зобов'язуються не вдаватися до військової сили для врегулювання суперечок, будь-який спір має бути врегульований мирними засобами відповідно до положень статті 33 Статуту Організації Об'єднаних Націй.

2. Сторони погоджуються протягом 3 місяців сумлінно вести переговори з метою ухвалення мирного договору.

3. Сторони мають вивчити можливості економічного розвитку в рамках остаточної мирної угоди, спрямовані на взаємну співпрацю.

4. Рада Безпеки Організації Об'єднаних Націй просить ратифікувати мирні договори та переконатися, що в положеннях немає жодних порушень.

Друга угода: Підписання мирного договору між Єгиптом та Ізраїлем, згідно якого обидві сторони домовилися про наступне:

1. Єгипет буде здійснювати свій суверенітет над регіоном відповідно до кордону, визначеного на міжнародному рівні між Єгиптом і Палестиною.

2. Виведення ізраїльських збройних сил із Синайського півострова за період від 3 до 9 місяців з моменту підписання угоди.

3. Вільний прохід ізраїльських суден через Перську затоку та Суецький канал.

4. Військові сили армії і єгипетських прикордонників мають бути розміщені на Синаї між двома сторонами кордону і повинні забезпечити вільне пересування військ ООН для здійснення поліцейських обов'язків та нагляду за транзитом у протоці.

Після підписання миру встановилися нормальні відносини між Єгиптом та Ізраїлем, в тому числі повне визнання дипломатичних, економічних, культурних відносин. Закінчився економічний бойкот, знято обмеження на вільне пересування товарів і людей, а громадяни обох країн опинилися під захистом чинного законодавства відповідно до громадянства [12].

Таким чином, можна заробити висновок, що Картер перебував у Кемп-Девіді з метою вирішення конфлікту між двома сторонами. Для цього було потрібно лише підписати мирну угоду. Бегін був сильною стороною на переговорах, оскільки непримиренно і наполегливо відстоював власні позиції. Для того, щоб забезпечити собі безпрограшний варіант, Картер скинув весь тягар проблеми на Садата, таким чином забезпечивши врегулювання конфлікту мирним шляхом. Такі дії вказують на нейтральну роль Картера у цій грі, а весь американський проект в Кемп-Девіді був створений відповідно до ізраїльських забаганок. Не здійснювався жоден тиск на Бегіна, а навпаки, чинився вплив на Садата. Відповідно до угоди в Кемп-Девіді, потрібно було враховувати найменші деталі, щоб досягти виваженого рішення. Американські представники після декількох зібрань здійснили ряд візитів до Єгипту та Ізраїлю. Для того, щоб сформулювати модель урегулювання політичної ситуації між ізраїльтянами та єгиптянами, було створено проект, затверджений Конгресом США.

26 березня 1979 року відбулося підписання ізраїльсько-єгипетського мирного договору на північній галявині Білого дому. Відповідно, після вступу його в дію мав

утвердитися постійний і справедливий мир на Близькому Сході у відповідності з конвенціями 242 і 338, Статутом Організації Об'єднаних Націй та міжнародним правом:

Стаття 1. Закінчити стан війни і розпочати мирне співіснування після виведення Ізраїлем своїх військ із Синайського півострова за межі міжнародного кордону, щоб встановити нормальні відносини між двома сторонами.

Стаття 2. Відновити порушений міжнародний кордон між Єгиптом і Ізраїлем та забезпечити виконання протоколу про деталі відносин між двома сторонами і обмінятися послами протягом одного місяця після завершення першого етапу виведення військ із Синаю.

Стаття 3. Зобов'язати кожну сторону утримуватися від організації, підбурювання або загроз у будь-якій формі проти одне одного та зупинити економічний бойкот.

Стаття 4. Згідно протоколу Організації Об'єднаних Націй забезпечити гідне життя людей в буферних зонах і вивести війська, що підтверджено п'ятьма голосами постійних членів Ради Безпеки ООН.

Стаття 5. Задовольнити потребу вільного проходу ізраїльських суден і вантажів через Суецький канал, протоку Тиран і затоку Акаба в міжнародних водах.

Стаття 6. Даний договір є можливістю для обміну ратифікаційними грамотами відносно Синаю та повністю замінює угоду 1975 року [13].

Як і в будь-якому мирному договорі, між країнами є переможці та переможені. Тож, досліджуючи єгипетсько-ізраїльську ситуацію, можна виявити як позитивні, так і негативні результати зазначеного договору. До позитивних результатів слід віднести наступні.

1. Припинення війни, в якій загинуло майже 8000 єгипетських та 2700 ізраїльських людей. Після договору 1979 року Ізраїль залишив весь Синай і з тих пір дотримується «холодного миру» між двома країнами.

2. Єгипет та Ізраїль отримали значну допомогу від США. Згідно даних американського науково-дослідницького центру «Конгрес», починаючи з 1979 року Єгипет отримав 69 млрд дол., Ізраїль – 98 млрд дол.

3. Після встановлення миру Єгипет почав продавати великі обсяги нафти в Ізраїль. До 1995 року ці продажі склали близько третини імпорту ізраїльського палива. Обидві країни підписали угоду щодо постачання природного газу в 2005 році. В результаті Єгипет став забезпечувати до 40 відсотків газових потреб Ізраїлю.

4. Сполучені Штати Америки набули статусу вирішального дипломатичного гравця в регіоні завдяки їхній ролі як мирного посередника та налагодженню більш тісних відносин з Ізраїлем та Єгиптом. Крім того, вони зміцнили власні позиції і стабілізуючу роль у регіоні завдяки конфлікту між Ізраїлем і Палестинською автономією.

Поряд з цим, залишилось багато невирішених проблем, які стосуються арабських та єгипетських інтересів.

1. Ізраїлю з 1979 року так і не вдалося подолати психологічний бар'єр у соціальному, політичному і культурному співробітництві з Єгиптом. Залишається ще багато невирішених між двома країнами питань, зокрема про суд над військовими злочинцями з ізраїльської армії, обвинувачених у вбивстві в'язнів єгипетської армії під час Війни Судного дня. Єгипет поновив свою вимогу розглянути це питання в 2003 році, але зазнав провалу після підписання Ізраїлем договору про нерозповсюдження ядерної зброї.

2. Після 1979 року спостерігається ескалація арабо-сіоністського конфлікту. Офіційне визнання Єгиптом держави Ізраїль стало катастрофою для арабського націоналізму, чинником значного загострення палестинського питання й зумовило визнання Організації визволення Палестини арабським світом.

3. Арабський і мусульманський світ відвернувся від Єгипту, внаслідок чого штаб Ліги арабських держав перемістився з Каїру до Тунісу, а сам бойкот тривав цілих дев'ять років, аж поки відносини не налагодилися 8 листопада 1987 року.

4. Відбулася передбачувана для світу мілітаризація Ізраїлю. Зараз вона досягла значних обсягів, а ізраїльська військова техніка стала однією з найпривабливіших. Станом на 2007 рік Ізраїль став четвертою країною в світі за експортом зброї.

5. Ситуація, яка склалася з Єгиптом, паралізувала опір та підірвала договір, який палестинці будували протягом декількох років.

Таким чином, Кемп-Девідські угоди, попри всю їх суперечливість, можна розглядати як класичний зразок досягнення компромісу в складній суспільно-політичній ситуації.

Використана література:

1. Ахмед Р.С. Документи, конфіденційні файли війни генералів арабської Палестини [Текст]/ Рефат Сайед Ахмед. – Каїр, 1989. – С. 129–132.
2. Аллуш Н. Арабський опір в Палестині (1917–1948) [Текст] / Наджи Аллуш // Дослідницький центр Організації визволення Палестини. – Бейрут, 1967. – С.144–146.
3. Хейкал М.Х. Начало тридцатилетней войны в 1967 [Текст] / Мухаммед Хассанейн Хейкал // Центр перевода и издательства Аль-Ахрам. – Каир, 1990. – С. 1087.
4. Ариф Махмуд, начальник штаба советских военных советчиков, в программе канала «Russia Today» / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://arabic.rt.com/prg/telecast>
5. Kuant V. Kemp-Devid after 10 years [Text] / Viliam Kuant // Center of translation and edition of Al-Ahram. – Cairo, 1989 – P. 587–589.
6. Фаузі М. Війна у жовтні 1973 року, дослідження майбутнього арабського дому [Текст] / Мохаммед Фаузі. – Каїр, 1989. – 370 с.
7. Karter D. Penetrating reflections about termson on Middle East [Text] / Jim Karter // Egyptian General Department of queries. – 1990 – P. 49–51.
8. МИД Израиля. Израиль и Ближний Восток, 30-летие визита Садата в Израиль / [Электронный ресурс] – Режим доступа : <http://mfa.gov.il/mfaar/Pages/default.aspx>
9. Хейкал М.Х. Тайные переговоры между арабами и Израилем, штурм войны и мира. Часть 2 [Текст] / Мухаммед Хассанейн Хейкал. – Каир, 2001. – С. 450–451.
10. Тахер А.Х. Мир Кемп-Девід [Текст] / Абдул Хакім Тахер // Публікації Солідарності. – 1978. – С. 65–66.
11. Riad M. Memorandums of Mahmud Riad America and Arabs. Part 3 [Text] / Mahmud Riad // Future Publishing. – 1988. – P. 264–265.
12. МЗС Єгипту. Мирний договір між Єгиптом та Ізраїлем, автономія угоди на Західному березі і в секторі Газа [Текст]. – Каїр, 1979. – С. 5–12.
13. Аль-Джазіра. Текст мирної угоди в Кемп-Девіді між Єгиптом і Ізраїлем / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.aljazeera.net/portal>

Самер Абд Эльмонеим Резек Абууржейла Кэмп-дэвидские соглашения как образец политического компромиссу

Проанализированы Кэмп-Дэвидские соглашения как классический пример политического компромисса между двумя конфликтующими сторонами при посредничестве третьей стороны. Раскрыты причины, особенности протекания и общественно-политические последствия военного конфликта между Израилем и арабскими странами. Показано значение Кэмп-Дэвидских соглашений как вынужденного мирного договора, благодаря которому удалось остановить острую фазу военного конфликта на Ближнем Востоке.

Ключевые слова: политическая ситуация, политический компромисс, военный конфликт, мирный договор, переговоры, мирное сосуществование.

Samer Abd Elmoneim Rezek Aburzheyla Camp David Accords as a model Political compromise

Analyzed the Camp David Accords as a classic example of a political compromise between the two conflicting parties mediated by a third party. The reasons, special features of the social and political consequences of the military conflict between Israel and Arab countries. The significance of the Camp David Accords as a forced peace treaty, through which managed to stop the acute phase of the military conflict in the Middle East.

Keywords: political situation, political compromise, the military conflict, the peace treaty negotiations, the peaceful coexistence.